

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 >
Pe 3 luni 8 >

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

Oheul Dâmboviței (Casa Cănuță)

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

A V I S

Din cauza sărbătorilor Crăciunului și a vacanțunei, numărul viitor al ziarului nostru va apare la 31 Decembrie cor. cu data de 1 Ianuarie 1896.

ADMINISTRAȚIA.

S U M A R

Imperfecțiunile legilor rurale: de D. G. Maxim.

Jurisprudența română:

Tribunalul Teleorman: Iulia Chislinger cu P. Smitt.

Tribunalul Mehedinți s. I: Christea Marinescu și I.

G. Chandoche cu Ministerul Domeniilor.

Bibliografie.

IMPERFECȚIUNILE LEGILOR RURALE

Estras din raportul adresat la 11 Decembrie curent, de către președintele tribunalului Iași secția 2-a către d-nul Ministrul al Justiției, în conformitatea art. 143 din legea org. judecătorești

Viciile de legislațiune semnalate în materia rurală și care dau loc unor controverse vii, până acum neresolvite într'un sens definitiv, le supun în deosebire bine voitoare Domniei-Voastre atențiunii, pentru că legislațiunea care guvernează proprietatea rurală se adresează la o pătură socială ce nu este încă deprinsă a înțelege deplin chiar dispozițiunile clare și precise și cu atât mai vârtos acele îndoelnice și supuse capriciului interpretatorului. Legiuitorul român nu trebuie să lase incertă și supusă controverselor proprietatea rurală, pe care a căutat tot-d'auna s'o ocrotească în interesul apărării naționale și conservării familiei.

Legea rurală din 1864, admitând principiul inalienabilității pământurilor rurale, a dispus prin art. 7 și 57 că înstreinarea lor este permisă numai către comună sau un alt satean. Legea din 13 Februarie 1879, interpretativă a art. 7 din legea rurală a expus și mai

lămurit natura acestei excepțiuni, specificând că pământul rural nu se poate înstrăina de cât către comună sau un satean neimproprietărit.

Aceste dispozițiuni categorice dovedesc intențiunea ambilor legiuitori de a deprinde cu proprietatea pe acei care pentru prima oră îi făcuse stăpâni, în urma unui trecut odios care ne amintește claca și cele-alte legături silite între țărani și proprietarii de moșii. Ele însă n'au fost pretutindinea respectate, pentru că populația rurală nu era încă la un nivel ca să poată înțelege interesul conservățiunei proprietății, așa că chiar după situațiunea creată sătenilor prin aceste legi, sau găsit în masă locuitori rurali, cari, renunțând la pământurile lor pentru un preț de nimic, se întorceau la vechiul proletariat, mai ales prin mijlocul fraudelor ce se uneltiau pentru a face să treacă pe cumpărători ca fiind conștienți neimproprietăriți și prin urmare în drept să cumpere asemenea pământuri, potrivit dispozițiunei acestor legiuitori.

Legiuitorul constituant din 1884 a găsit această situațiune anormală, expusă detaliat în Senat de către Senatorul Poroieneanu și nu putea deci să vadă cu ochi buni dispozițiunile legilor anterioare, care permiteau trecerea pământurilor rurale din mâinele unor săteni în mâinele altor, mai cu seamă că îngrijise să impropietărească pe însurății și să ajungă de a'i face pe toți proprietari. (*Monitorul Oficial* No. 131/84 pag. 1912—1913).

Prin art. 132, Constituțiunea declară din nou inalienabile timp de 32 ani, cu începere de la promulgarea ei, pământurile foștilor clăcași, ale însurățiilor și a locuitorilor cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți ale Statului, cu excepțiunea schimburilor de pământ contra pământ de aceeași întindere și calitate și de facultatea ce se permite locuitorilor cuprinși în raza vre-unei comune urbane de a înstrăina locurile lor de casă, în baza unei legi speciale.

A menținut, deci Constituțiunea din 1884 prin art. 132, concesiunea din art. 7 și 57 a legii rurale și legea interpretativă din 1879, prin care inalienabilitatea pământurilor rurale era permisă către comună sau sătenii neîmproprietăriți?

* * *

Cestiunea aceasta are interes, pentru că de și zilnic instanțele au a se pronunța asupra înstrăinărilor de pământuri rurale, făcute după 1884, către comune sau săteni neîmproprietăriți și deci într'un interval atât de lung se putea forma o jurisprudență constantă, totuși continue variațiunea dispozițiilor hotărârilor judecătorești asupra acestui punct, ceea-ce aduce confuziune în transacțiuni și face să se peardă prestigiul ce aduce uniformitatea în decisiunile justiției asupra aceluiași cestiunii de drept.

În mare parte se crede că legiuitorul a menținut inalienabilitatea condițională regulamentată de legea rurală și cea interpretativă. În acest sens s'a pronunțat între alte instanțe: Tribunalele de Prahova și Ialomița precum și Înalta Curte de Casațiune, secțiunea 1-a, prin decisiunea No. 657 din 1 Noembrie 1893. (*Dreptul* No. 29 din 1890 și 80 din 1891; *Curierul Judiciar* No. 81 din 1893). În considerentele acestei decisiuni, Înalta Curte constată «că nici din textul art. 132 din Constituțiune, nici din desbaterile ce au avut loc cu ocazia discuțiunii și votării acestui articol, nu rezultă că Constituanta a avut intenție să modifice art. 7. din legea rurală precum și legea din 1879 pentru executarea acestui articol, în sensul de a opri pe săteni de a înstrăina pământurile la alți săteni sau comună, în condițiunile prevăzute de aceste legi, ci menținând inalienabilitatea pământurilor rurale cu excepțiunile prevăzute în ele, n'a voit alt-ceva de cât să dea inalienabilității pământurilor date sătenilor un caracter constituțional și să prelungească termenul fixat pentru această stare de inalienabilitate.»

Discuțiunile Corpurilor legiuitoare nu aduc mare lumină, căci, după cum zice Laurent «discuțiunile parlamentare aduc mai multă confuziune și nu exprimă intențiunea legiuitorului». Totuși, am urmărit cu interes aceste discuțiuni și nu găsesc de unde s'ar putea deduce rezultatul la care ajunge Curtea noastră supremă. Din raportul făcut în Senat de d-nul Polizu Micșunescu, nu reiese ceia ce se susține pentru că deși d-sa, ocupându-se de aliniatul art. 132 al Constituției care permite schimbul pământurilor rurale, zice «că aceasta învoie rezultă din principiile materiei, adică schimbul de pământ contra pământ, nu intră în previsionsile prohibițiunii coprinse în legea rurală» însă, se vede lămurit că se referă la vechile legiuri numai spre a justifica schimbul, care n'ar fi în discordanță cu dispozițiunile vechii legi rurale. (Același Monitor pag. 1843).

Cu atât mai puțin rezultă inalienabilitatea condițională din discursurile Miniștrilor de justiție și domenii, pronunțate în Cameră, din care se mai cearcă a se deduce neabrogarea dispozițiilor legii rurale contrare regulilor consacrate de art. 132 din Constituțiune, pentru

că în substanță din aceste discursuri se vede că noul legiuitor a căutat să încunjure abuzurile ce se făceau sub imperiul legii rurale prin trecerea pământurilor către prelinși săteni, cari obțineau prin fraude îndreptările cerute de acea lege. (În sens contrar: Articolul d-lui Cernătescu din *Dreptul* No. 48 și 50 din 1892). În adevăr, Ministrul justiției, insistând asupra rațiunei politice ce este pentru ca pământul să rămână în mâinile cultivatorilor români, emite părerea că ar declara aceste proprietăți absolut inalienabile și în cas de înstrăinare să nu se poată cumpăra de cât de comună. Ministrul domeniilor, precisează din nou o serie de considerațiuni politice și sociale care necesitează scoaterea acestor pământuri din comerț, iar Camera, după ce i se pune din nou în evidență de alți oratori imperfecțiunea legii rurale privitoare tocmai la inalienabilitatea condițională, nici nu pune în discuțiune *amendamentul* deputatului Arabu, care, recunoscând că art. 132 din noua Constituțiune, conține o dispozițiune imperativă ce nu dă drept să se acă înstrăinări nici chiar între săteni, între foști clăcași, a propus acest amendament în scop de a se înlătura această inalienabilitate absolută consacrată prin textul redactat și a se prevedea «că înstrăinările de pământ între săteni nu intră în prescripțiunile legii de față.» Propunerea d-lui Arabu n'a trecut, cu toate că în susținerea ei se aducea ca motiv necesitatea în care vor fi sătenii de a cumpăra pământuri unii de la alții într'un timp când Statul nu va mai avea pământuri și cele rurale ale sătenilor vor rămânea absolut inalienabile (*Monit. Of.* No. 131 pag. 1409—1913; No. 134 pag. 1975—1979).

Ast-fel, din rapoarte și discuțiunile urmate rezultă, cred, că vederile Camerilor de revizuire au fost de a abroga inalienabilitatea condițională, ca ineficace în rezultatele așteptate de vechiul legiuitor rural și a introduce *inalienabilitatea absolută*. Noul legiuitor constituant, prelungind pe un nou period inalienabilitatea, nu s'a mărginit a înscri acest principiu, consacrat încă de la început prin art. 133 al Constituțiunii din 1866, ci, după cum am arătat, s'a ocupat în detalii de natura acestei inalienabilități, întinzând-o la pământurile însurășilor, cum și la aceia cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți de ale Statului, s'a ocupat de locurile de casă a locuitorilor cuprinși în raza comunelor urbane, și mai mult de cât atât a prevăzut din nou și a regulamentat schimbările pământurilor rurale în limitele equității și bune credințe; în cât, se poate zice, că noua Constituție a făcut o lege specială, prin care, a oprit cu desăvârșire înstrăinarea în termenul ce l'a prevăzut, cu corolarul schimbului, și îngăduirea ce o lasă legiuitorului ordinar ca să permită înstrăinarea numai a locurilor de casă cuprinse în raza comunelor urbane, acolo unde se va simți necesitate.

Față cu o regulamentare atât de detaliată a principiului inalienabilității se mai poate zice că Constituția din 1884 a menținut dispozițiunile vechii legi rurale și a legii interpretative? Socot că nu; pentru că dacă ar fi intrat aceasta în vederile Camerilor de revizuire s'ar fi explicat formal. Este inadmisibil a se susține contrariul

numai pentru motivul că a fost indiferent pentru legiuitor dacă un pământ rural trece de la un sătean la altul neîmproprietărit sau pentru că inalienabilitatea absolută ar crea dificultăți în practică, căci, dacă puterea judecătorească ar căuta să interpreteze legile în sensul curmării neajunsurilor ce le crează și nu după spiritul și intențiunea legiuitorului, ar eși din rolul ei, creând ea însuși sau revisuind legea. Apoi, împrejurarea că Constituțiunea nu vorbește de înstrăinarea către săteni sau comună, din care se mai deduce menținerea inalienabilității condiționale, este tocmai în defavoarea acestei opinii, pentru că, este știut, că excepțiunile și restricțiunile sunt de drept strict și întru cât legiuitorul formulează o regulă generală și tace asupra excepțiunilor legilor vechi, ele rămân în neîntință, mai ales față cu dispozițiunea categorică a art. 129 din Constituțiune, care decretează abrogarea tuturor legilor contrare dispozițiunilor ce le consacră și, prin urmare, și a dispozițiunilor legilor rurale care admit o inalienabilitate condițională, neprevăzută de legea nouă. Dar partisanii părerei contrare insistă asupra cuvintelor „sunt și vor rămănea inalienabile“, de care se servește Constituțiunea, susținând, că ast-fel precum este alcătuit art. 132, atinge și trecutul, așa că, urmând a fi aplicat cu efect retroactiv, dacă legiuitorul ar fi voit să declare absolut inalienabile pământurile rurale de care face mențiune, ar trebui potrivit acestei expresiuni, să se declare nule și toate înstrăinările ce se vor fi făcut până la 8 Iunie 1884, atât în virtutea art. 7 din legea de la 1864, combinat cu art. 1 și 2 a legii interpretative din 1879, cum și înstrăinările de pământ făcute în conformitatea art. 58 al legii pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 12 Aprilie 1881 combinat cu art. 4 și 19 ale aceiași legi, modificate în 14 Martie 1884, precum și toate mutațiunile de proprietăți ce se vor fi făcut cu observarea art. 30 a legii pentru regularea proprietății în Dobrogea, promulgată în 3 Aprilie 1882. (In acest sens articolul citat al d-lui *Cernătescu* pag. 307). Nu ved însă de unde se scoate acest efect retroactiv ce se atribuie cuvintelor „sunt și vor rămănea inalienabile“, de care se servește Constituțiunea, ca să se poată apoi deduce asemenea consecințe pentru înstrăinările efectuate înainte de promulgarea Constituțiunei. Acest articol trebuie citit în întregul său, și nu a se trage concluziuni numai din două cuvinte isolate, din care chiar nu rezultă de loc că se atinge trecutul. Altfel se exprimă legiuitorii când vorbește de trecut. Exemplul ni-l dă chiar legea interpretativă, în care prin art. 1 și 2 se zice: „Toate actele prin care un sătean *va fi înstrăinat*.“ Legiuitorul constituent adaugă după menționatele cuvinte: „în timp de 32 ani cu începere de la promulgarea acestei legi“, de unde se vede clar că prevede un punct de plecare de unde înțelege a prelungi inalienabilitatea și vorbind despre viitor, nu se ocupă de loc despre trecut, lăsând ca faptele consumate să fie reglementate potrivit dreptului comun de legile în vigoare în momentul când au luat naștere. În sistemul inalienabilității absolute, consacrat de Constituțiune, în nici un caz drepturile câștigate nu sunt atinse; așa că, un sătean

neîmproprietărit, care a cumpărat pământul rural al altuia, mai înainte de 8 Iunie 1884, nu poate fi lovit în dreptul său; și deci soluțiunea ce se trage pentru a se ajunge la sistemul contrar este forțată, pentru că dacă un legiuitor ordinar poate declara o lege retroactivă, cu atât mai mult Constituțiunea ar fi putut face aceasta și s'ar fi exprimat categoric dacă ar fi voit să se ocupe și de trecut și să anuleze chiar înstrăinările efectuate în limitele legilor existente. N'a făcut-o însă, pentru că ar fi ost injust și bine a făcut. Legiuitorul, chiar constituent, nu trebuie să facă us de această putere de cât în ca-surile majore de interes public și cu toate menajamentele comandate de equitate. „Retroactivitatea, după *Benjamin Constant*, este cel mai mare atentat ce legea poate să comită; ea este sfășieria pactului social, și în consecință anularea condițiunilor în virtutea căror societatea are drept de a exige ascultare de la individ; în adevăr, retroactivitatea îi răpește garanțiile ce i se dedău în schimbul acestei ascultări, ce este un sacrificiu din partea sa. Retroactivitatea ridică legei caracterul ei, legea care are putere retroactivă nu este lege“.

Această Secțiune s'a pronunțat de curând în sensul inalienabilității absolute în procesul dintre Cătinca Urzică cu Preotul Popovici, (sentința No. 95 din 7 Octomb. curent). Curtea de apel din Craiova, secția 2-a, prin decisiunea No. 210/91 și alte instanțe au hotărât în același sens, în divergență cu Înalta Curte care socoate, precum se arată mai sus, că vechile dispozițiuni ale legilor rurale și interpretativă nu sunt abrogate; și în fața acestei incertitudini a jurisprudenței, mulți săteni, cari n'au fost clăcași în 1864 și n'au avut pământ nici atunci, nici în urmă, după împroprietăririle posteriore, crezând că sunt în drept a cumpăra asemenea pământuri; sunt expuși în urmă acțiunilor în revandicare, asupra cărora se pronunță hotărâri diferite după părerea tribunalului în resortul căruia se află imobilul; și precum justiția nu trebuie să varieze după localități, este necesar a se curma răul prin o nouă dispozițiune legală interpretativă.

Dar pe lângă că această controversă aduce dificultăți atât de jignitoare intereselor sătenilor, cari sunt deprinși a se consulta cu samsarii ce știu să 'i pue la cale în vnzări sau ipotece mai înainte de a ajunge la oamenii de drept, ea contribuie la rezultatul straniu că pe când unele tribunale autentifică actele de mutațiune relative la pământurile rurale, îndată ce cumpărătura este făcută de un sătean neîmproprietărit, altele resping asemenea autentificări, sau refuză *de plano* primirea unor asemenea acte sub cuvânt că inalienabilitatea absolută este decretată prin Constituțiune. Această procedare variată a celor însărcinați cu împărțirea justiției aduce neîncredere, căci dreptatea trebuie să fie distribuită egal și nu într'un fel la Huși și în altul la Iași. Nu uit a adăuga că nedumerirea ce există asupra acestei chestiuni este periculoasă și sub alt raport, pentru că, în general, admitându-se că acțiunile de ori ce natură ce tind la reintegrarea sătenilor în stăpânirea pământurilor asupra cărora fuseseră împroprietăriți se judecă de

Tribunale în ultima instanță și fără recurs, se întâmplă în realitate ca aceeași cauză să fie judecată definitiv de două Tribunale vecine, după cum unul sau altul este partisanul inalienabilității absolute ori condițională și asemenea hotărâri contradictorii rămân în picioare prin faptul că nu pot fi supuse recursului. În adevăr, dacă Constituțiunea a menținut în totul dispozițiunile legii rurale și acelei interpretativă din 1879 ce nu i sunt contrare și, prin urmare, acele privitoare la procedură despre care nu s'a ocupat de fel, este de observat că această ultimă lege prevede anume prin art. 14 o procedură specială și excepțională de judecată, chiar pentru anularea actelor de înstrăinare efectuate după promulgarea ei, prin citarea de urgență și pronunțarea hotărârilor definitive și executorii de către Tribunale, fără apel sau recurs, potrivit art. 6—9 din această lege și ast-fel se naște întrebarea :

b) *Hotărârile pronunțate asupra revandicărilor făcute de săteni pentru pământurile rurale și în genere acțiunile în anulare a actelor de înstrăinare a acestor pământuri sunt susceptibile de apel și recurs ?*

*
*
*

Curtea de Apel din Capitală prin Decisiunea No. 33/94 a hotărât în majoritate că tribunalele judecă în prima și ultima instanță acțiunile de ori-ce natură care tind la reînțegrarea săteanului în stăpânirea pământului asupra căruia fusese improprietărit, (*Curierul Judiciar* No. 15 din 1894). Înalta Curte de Casațiune a variat în decisiunile sale asupra acestei chestiuni : Ast-fel în 1885, a decis că odată ce au trecut termenile prescise de legea din 1879, sătenii nu au spre a cere înapoiarea pământurilor decât acțiunea în revandicare, după regulile procedurii civile și prin urmare hotărârile tribunalelor sunt supuse apelului, (Decis. No. 90 din 5 Martie 1885, Buletinul S. I., pag. 169). În urmă, până în anul 1894, Înalta Curte a admis că alături de procedura somară, care dă loc la hotărâri definitive pronunțate de tribunale, sătenii nu sunt privați de procedura comună, de câte ori o vor considera mai conformă interesului lor, așa că după acest sistem, sentințele Tribunalului sunt sau nu definitive după cum părțile înțeleg sau nu să se întemeieze pe art. 7 din legea rurală și pe legea interpretativă din 1879. Citez ca exemplu : Decisiunile No. 35 din 28 Ianuarie 1887, (Bulet. S. I pag. 49) ; No. 25 din 14 Martie 1889, (Bulet. S. I pag. 274 și cea cu No. 261 din 17 Septembrie 1893 (Bulet. S. I pag. 760), prin care sa decis că asemenea sentințe sunt supuse apelului și recursului, pentru că părțile nu se întemeiază pe legea din 1879 ; și în al doilea loc, Decisiunile No. 130 din 15 Aprilie 1892, (Bulet. S. I pag. 334), No. 362 din 17 Noembrie 1892, (Bulet. pag. 970), No. 335 din 3 Noembrie 1893, (Bulet. p. 951) și cea cu No. 337 din 5 Noembrie 1893, (Bulet. pag. 955), prin care s'a hotărât că sentințele date de Tribunale în acțiunile intentate pentru anularea vânzărilor pământurilor rurale, potrivit art. 14 și 8 a legii din 1879, chiar după promulgarea acestei legi sunt definitive și executorii

Am căuta să pătrund motivele acestei distincțiuni și n'am putut să mă lămuresc. Cum, beneficiul a două instanțe și chiar dreptul de recurs să fie lăsat la capriciul celor ce intentă procesele rurale, căror să le stea la îndemână puțința de a percurge sau nu toate gradele de jurisdicțiune după placul lor sau după felul cum cred că vor fi satisfăcuți la prima instanță ? Intent o acțiune în anularea actului de vânzare al unui pământ rural, și după cum privesc de mai înainte sorții de isbândă la prima instanță, legea 'mi acordă mijlocul, în aceeași materie, de a avea sau nu o hotărâre definitivă și executorie, căci știu de mai înainte că, dacă 'mi voi întemeia drepturile mele pe art. 14 și 8 din legea interpretativă, sentința tribunalului va fi definitivă, ear dacă voi zice în reclamațiune că recurg la dreptul comun, eu sau adversarul meu să nu putem precurge toate gradele de jurisdicțiune.

Dacă în realitate Constituțiunea n'a abrogat și art. 14 din legea interpretativă, pentru că nu s'a ocupat de procedura acțiunilor rurale, nu rămâne îndoială că pentru a se înlătura această procedură dublă, care aduce nesiguranță în rezultatele ce sunt menite a aduce hotărârile judecătorești și multă daună proprietății rurale, este necesar ca o nouă lege se curme controversa și să se pronunțe categoric pentru procedura dreptului comun. Se știe, Domnule Ministru, că țărani, de obicei, nu recurg la oamenii de legi și când 'și permit acest lux o fac în ultimul moment și solicit în genere concursul acelor cari nu sunt preparați ori nu se interesează a înțelege toate finețele legislațiunii, așa că această urmare, socot, că întemeiază și mai mult necesitatea ce este ca Codicele rural, menit să guverneze trebuințele a trei pătrimi din populațiunea țării, să conțină o sumă de reguli precise și lesne de conceput, fără să fie obligat săteanul să știe a combina legea nouă cu cea veche și să se forțeze a deduce ce a rămas și ce nu în vigoare din legile vechi. De ordinar, reclamațiunile sătenilor se redactează de notar, sau alți știutori de carte de talia notarului, cari adesea ori confund chestiunile cele mai elementare și nu este bine a lăsa în mâinile lor rezultatele judecăților, care depind în mare parte de modul în care este alcătuită acțiunea. Procedura specială a legii din 1879 a fost creată într'un timp când înstrăinările erau numeroase și legiutorul a voit să înlătorească o stare de lucruri ilegală. Astă-z însă, când procesele rurale s'au împușinat, când acea stare anormală a încetat, totul trebuie să reintre în dreptul comun, și în tot cazul, dacă se menține aceeași procedură excepțională, ea să fie neîndoioasă, adică eficacitatea ei să nu depindă de cuvintele ce se înșiră de notari sau scriitori în reclamațiune. Și numai faptul că procedura excepțională nu mai este conformă actualei stări de lucruri, explică împrejurarea cum s'a violat câte puțin art. 14 a legii interpretative, înstituindu-se paralel, pe cale de jurisprudență, o procedură de drept comun, dependentă de voința reclamanților.

*
*
*

Legea nouă a judecătoriilor de pace, din 4 Martie

1894, a dat în competența acestor instanțe acțiunile rurale până la concurența de cinci hectare inclusiv pentru locurile fără clădiri și până la valoarea de 1500 lei inclusiv pentru locurile cu clădiri situate în comunele rurale, (art. 8 al. 1). Nu se derogă, de altfel, prin acest articol, la dispozițiunile art. 7 din legea rurală, interpretat prin legea din Februarie 1879, după cum se exprimă formal noua lege. Cu alte cuvinte, precum rezultă din desbaterile urmate cu ocaziunea votărei acestei legi, majoritatea acțiunilor rurale trece de la 1 Iunie 1894, data punerii în aplicare a acestei legi, la judecătorii de pace cu apel la Tribunalul de prima instanță. Eată o derogățiune formală ce se face la art. 14 al legii din 1879 în sensul că acțiunile rurale până la o concurență anume prescrisă în întindere sau valoare sunt cu drept de apel. Nu se vorbește însă nimic dacă hotărârile Tribunalului, date în apel, sunt ori nu cu drept de recurs, și ast-fel se naște o nouă întrebare :

c) *Hotărârile Tribunalului date în apel asupra acțiunilor rurale, ce sunt de competența judecătorilor de pace potrivit legii din 4 Martie 1894, sunt sau nu cu drept de recurs ?*

* * *

Legiuitorul din 1894 a tratat foarte repede cestiunea competenței și cu toate criticile ce s'au făcut în Cameră s'a modificat în pripă vechia lege, fără a se pune în concordanță cu legiurile anterioare, (*Monit. Oficial* din 26 Ianuarie și 5 Februarie 1894, pag. 503-506, 585-588). Declarându-se formal prin articolul 8 al legii că nu se derogă de almintrelea la legea interpretativă din 1879, de cât numai în ce privește trecerea competenței acțiunilor rurale, până la o întindere sau valoare anumită la judecătorii, cu drept de apel la tribunale, rămâne constant că sentințele tribunalelor date în apel sunt fără recurs, potrivit art. 14 al legii interpretative, care rămâne în ființă în tot ce nu este contrar legii nouă. Nu știu dacă Curtea noastră supremă s'a pronunțat până acum asupra acestei cestiuni, dar în tot cazul dacă o asemenea sentință ar fi susceptibilă de recurs după dreptul comun, am ajunge la straniul rezultat ca o sentință pronunțată în apel asupra unei acțiuni rurale, în care se judecă revandicarea unui pământ de 5 hectare sau anularea unei ipoteci de 1500 lei, să fie cu recurs și o altă sentință pronunțată înainte sau în urmă, asupra unei acțiuni în care porțiunea pământului revandicat ar fi cu două centari mai mare sau ipoteka cu un leu în plus, să nu fie supusă recursului, potrivit aceluiași art. 14 din legea interpretativă și ultimei jurisprudențe constante a Înaltei Curți.

Mă mărginesc, Domnule Ministru, la aceste observațiuni care mi le-a sulevat, în practică, aplicațiunea legilor privitoare la proprietatea rurală, și care ca multe alte controverse ce dau loc legile votate fără studii preparatoare, pot convinge pe toți cei doritori de progres cât de bine venit era Proiectul ce ați prezentat în Senat, la Aprilie 1886, pentru înființarea unei *Comisiuni permanente de legislațiune*, cu atribuțiunea pregătirii și redactării proiectelor de lege.

* * *

O lege rurală bine-făcătoare și rodnică în bune rezultate ar da mult de cugetat Redactorii unei asemenea legi ar trebui să se coboare cu gândul și cu inima în mijlocul sătenilor, ca să le cunoască nevoile și slaba puțință ce o au, în majoritatea casurilor, de a se servi de proceduri grele și controversate, fie din cauza lipsei de pricepere, fie din cauza lipsei de mijloace. Înlesnirea efectivă ce s'ar aduce populațiunii rurale în acest sens ar deprinde-o să apeleze la justiție, și deci ar trebui să ocupe în primul loc cugetarea legiuitorului. Asemenea măsuri ar deprinde și pe sătean să înțeleagă că n'are nevoie să-și facă dreptate singur, căci calea justiției îi este deschisă lesne, și apropiat mijloacelor sale intelectuale și morale. Ele ar aduce foloase înveredate și, în deosebi, socot, că ar micșora numărul infracțiunilor, ocașionate, în mare număr, în diferendele iscate între cei-ce se luptă pentru proprietate.

Cei deprinși a asculta păsurile țăranilor, în judecățile ce le îndrumază pe la Tribunale, au dese ori ocaziunea de a vedea tristul spectacol ce ni-l înfățișează apărarea lor pe apucate și fără interes de cei-ce se însărcinează cu procesele lor, așa că în lipsa unor factori serioși cari să pună în evidență dreptățile lor și să prezinte toate mijloacele în sprijinirea reclamațiunilor ori a apărărilor, adesea li se imparte dreptatea după întâmplare. Și, notați, că sentințele Tribunalului sunt, după procedura actuală, în multe cazuri *res judicatae*. Este adevărat, că sunt Tribunale și Curți care cercetează singure actele să vadă care are sau nu dreptate, și din cestiunile puse sătenilor, de unde la început nu i se putea constata dreptatea celui care o avea, în urma studiilor făcute de judecători, se vede care o are și i se dă. Dar, de câte ori, dreptatea rămâne întunecată din cauza puținului interes al apărătorilor, cari nefiind bine plătiți, pledează fără acte și câte o dată fără să cunoască cât de puțin cauza, sau zădărnicesc cercetarea proceselor ani întregi până ce săteanul sărăcește, și ajuns la miserie, și pierde încrederea ce trebuie să aibă fie-care cetățean în nepărtinirea justiției.

Aceste sunt unele din cauzele ce pornesc curenți în satele noastre contra justiției și, nimicind bunul simț înăscut al săteanului, îl face să creadă că societatea nu-l ocrotește și pe dânsul prin legile sale și dreptatea nu este creată pentru el. Știind că în cestiunea pământurilor țărănești legiuitorul a avut tot-d'a-una o deosebită sollicitudine, m'am întrebat, dacă în procesele rurale, în care, de multe ori părțile litigante, din felurite motive, sunt departe de a-și putea formula într'un mod juridic dreptățile lor, așa că judecata este lipsită de luminele necontestate ce le aduc membrii serioși ai baroului în resolvirea cestiunilor zilnice, n'ar fi necesar introducerea unui factor nou, nepărtinitor, care, prin cunoștințele și experiența sa, să călăuzească tribunalele în darea dreptății prin îndatorirea formală ce i s'ar impune de lege în acest scop.

d) *Obligațiunea expresă pentru Ministerul public de a lua cunoștință de acte în acțiunile rurale și a lua con-*

clusuini în instanță n'ar înlătura în parte neajunsurile semnalate până acum în cercetarea acestor acțiuni?

*
**

Înainte de 1877, Ministerul public era îndatorit de prin lege a lua concluziuni în o serie de procese civile, mai ales în cele privitoare la ordinea publică, persoane civile și incapabili, (art. 80 pr. civ.). Această atribuțiune ia fost ridicată prin legea din 29 Octombrie 1877, afară de cea-ce privește pe minori și interziși în privința cărora s'a conservat asistența procurorului ca parte alăturată. Dacă ne amintim imensele servicii ce se aduceau de procurorii pătrunși de această îndatorire sub imperiul vechei legi, când luau concluziuni în numeroase afaceri, putem concluda, cu siguranță, că alipirea Ministerului public, ca parte principală, în procesele rurale, iar deschide ast-fel o nouă și importantă cale de a lumina prin concursul său pe judecători; și să credem, că înțelegându-se această înaltă misiune și justiția sătească ar face progres. Neapărat însă, că legea ar trebui să ceară un concurs imperativ și efectiv, iar nu a i se impune luare de concluziuni ca parte alăturată, precum i se cere actualmente în procesele incapabililor, concluziuni, ce în genere, nu se ia, după cum se știe, de cât de avocați, cari de și nepregătiți bine-voese a da concursul lor ocașional numai de compresență pentru tribunale.

*
**

In resumat, o reformă a legislațiunei rurale în scop de a se pune în armonie dispozițiunile diferitelor legiuri relative la materie este mult așteptată în interesul sătenilor, pe care legiuitorul ar trebui să i pună în măsură de a și scoate în evidență dreptățile lor, prin introducerea unui factor imparțial care să lămurească pretențiunile lor în fața justiției.

Această reformă, între altele, va trebui deci să precizeze:
a) Dacă Constituțiunea din 1884, a menținut prin art. 132, concesiunea din art. 7 și 57 a legii rurale și legea interpretativă din 1879, prin care alienabilitatea pământurilor rurale era permisă către comună sau sătenii neînproprietăriți?

b) Dacă procedura somară și excepțională creată prin art. 14 a legii interpretative a fost menținută după promulgarea Constituțiunei din 1884, adică dacă hotărârile tribunalelor pronunțate posterior în asemenea materii sunt susceptibile de apel și recurs?

c) Dacă această procedură excepțională mai este menținută față cu art. 8 al legii judecătoriilor de pace din 4 Martie 1894, care dă în competența acestor instanțe acțiunile rurale până la concurența unei întinderi sau valori anumite, cu drept de apel la Tribunale; adică, dacă hotărârile date în apel sunt cu drept de recurs, față cu primul aliniat al acestui articol, care conține nederogarea de alt-fel la legea interpretativă din 1879?

d) Dacă față cu neajunsurile semnalate cu ocașunea judecăților proceselor rurale n'ar fi oportun a se atribui Ministerului public sarcina de parte principală în asemenea acțiuni, potrivit al. b al art. 1 din legea promulgată la 29 Octombrie 1877?

M'am oprit, Domnule Ministru, potrivit cadrului întocmit în acest raport, la expunerea acestor lacune existente în legiuirele rurale, de care interpretul se lo-

vește zilnic și în legiuirile comerciale, penale sau în alte legiuri speciale. Și cu mult mai numeroase întălmim asemenea lacune și controverse în legislațiunea civilă, care de mai bine de trei-zeci de ani, n'a suferit de cât mici modificări și care față cu progresul științei dreptului, nu îngăduie o întârziată aducere aminte a legiuitorului în era de prosperare a Statului român.

Bine-voiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea profundului meu respect.

ss. Președinte, D. G. MAXIM.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TELEORMAN

Audiența de la 7 Decembrie 1895

Președinția d-lui I. N. DĂRĂSCU, Jude-instructor

Sentința No. 56

Iulia Chislinger cu P. Șmitt

Debitor. — Dacă debitorul răspunde de datoriile sale cu toată averea sa mobilă și imobilă, prezentă și viitoare.

Sequestru asigurător. — Cine are dreptul a pune arest sequestru. — Dacă dreptul creditorilor de a pune sub sequestru asigurător averea mobilă a debitorilor lor încetează când această avere este desmembrată.

Sequestru asigurător. — Poprire. — Ce este sequestrul asigurător și ce este poprirea. — Dacă locatarul unui lucru mobil se poate opune la înființarea sequestrului asigurător sau are vre-o acțiune contra locatorului.

Posesiune. — Dacă simpla posesiune a unui lucru mobil face ca posesorul să fie considerat ca proprietar.

1) Ori-cine este obligat personal, este ținut a împlini îndatoririle sale cu toate bunurile lui mobile și imobile prezente și viitoare.

2) Creditorii ale căror creanțe sunt constatate prin polițe, etc., și sunt exigibile, au dreptul de a pune sub sequestru asigurător averea mobilă a debitorilor lor, și acest drept nu poate înceta când proprietatea averii mobile a debitorului e numai desmembrată printr'un drept de uzufruct, constituit de el în favoarea unui terț, pentru că prin acea desmembrare, acea avere nu a eșit din patrimoniul debitorului.

3) Sequestru asigurător fiind numai o măsură conservatoare luată asupra proprietății lucrului, pentru garantarea plății unei creanțe, iar nu o quasi-esecutare cum este poprirea, locatarul unui lucru asupra căruia se cere înființarea unui sequestru asigurător nu are nici un interes a se opune la înființarea acestui sequestru, întru cât dacă dovedește că sequestrul îi împiedică folosința lucrului, are contra locatorului acțiunea prevăzută de art. 1427 din codul civil.

4) Simplul fapt al posesiunii unui lucru mobil, face pe posesor să fie considerat ca proprietar al lucrului, fără a i se cere să aibă vre-un titlu.

S-au ascultat contestațiunea prin d-l avocat S. Tabai și intimatul P. Șmitt prin d-l C. Costovici.

Tribunalul deliberând,

Asupra contestației făcută de Iulia Chislinger la procesul verbal de înființarea sequestrului asigurător, admis de tribunal prin jurnalul No. 3504, după cererea lui P. Șmitt, pe averea debitorului său N. Stamler.

Având în vedere actele din dosar, cele prezentate de părți în instanță și concluziunile lor orale.

Având în vedere că din toate acestea se constată faptele următoare:

«La 2 Noembrie a. c., P. Șmitt cere a se aplica un

sequestru asigurator pe averea mobilă a debitorului său N. Stamler. Prin jurnalul No. 3504 i se admite cererea de tribunal; și, după două zile, în executarea acestui jurnal se pune de către șeful portăreilor sub «sequestru o mașină de treerat sistem Claiton et Schutlevort No. 15,345 și 15 chile mici grâu aflat la moara din cătunul Sfințesci. În contra procesului verbal care constată aceasta, se face contestație de Iulia Chislinger la 15 Noembrie a. c., pe motivul că mașina de treerat o are cu chirie de la N. Stamler debitorul lui Šmitt; iar grâul este averea ei proprie.»

În ceea-ce privește mașina de treerat pusă sub sequestru :

Având în vedere că din mărturisirile părților și din contractul de locațiune, se constată că acea mașină e proprietatea debitorului N. Stamler;

Considerând că, în drept (art. 1718 c. c.) ori-cine e obligat personal e ținut a împlini îndatoririle sale cu toate bunurile lui mobile și imobile, prezente și viitoare.

Că, art. 613 pr. c. dă creditorilor a cărora creanță e constatată printr-o poliță etc., și e exigibilă, dreptul de a pune sub sequestru asigurator averea mobilă a debitorului lor;

Că, acest drept al creditorilor nu poate înceta când proprietatea averii mobile a debitorului e numai desmembrată printr'un drept de us or usufruct, constituit de el în favoarea unui terțiu, pentru că acea avere nu e eșită din patrimoniul debitorului; și dar, până la această dată e susceptibilă de urmărire;

Că ast-fel, de și contestația invoacă dreptul de folosință asupra acelei mașine, concedat ei de Stamler prin act autentic, totuși, pe de o parte, sequestrul asigurator fiind numai o măsură conservatorie luată asupra proprietății lucrului—Carré et Chauveau Tom. 6 p. 600—pentru garantarea plății unei creanțe, iar nu o quasi-executare cum e poprirea, contestația (art. 399 pr. c.) n'are un interes actual a se opune; iar pe de altă parte dacă dânsa ca locatară crede și poate dovedi că prin modul înființării acestui sequestru e oprită în folosință lucrului, găsindu-se în cazul unei turburări de drept, are acțiunea prevăzută de art. 1427 c. c. și aceasta în contra locatorului;

Considerând că de și s'a susținut că mașina de treerat ar fi un imobil prin destinațiune, totuși în specie, după cum în mod cert rezultă din contract, acea mașină de treerat grâu nu este și nici nu poate fi încorporată la o mără de măcinat grâu; ast-fel, în nici un cas, ne putându-i-se aplica principiul accesiunii, trebuie privită ca un lucru mobil și deci susceptibil de măsuri provisorii.

În ce privește grâul pus sub sequestru :

Considerând că acest grâu a fost găsit în magasia mori ce ține cu chirie contestația; că dar, simplul fapt al posesiunii acestei averi mobile dispensând pe contestație de a prezenta un titlu; și, creditorul sequestrant ne dovedind în contra acestei presumpțiuni legale, că acel grâu e averea debitorului său, contestația e întemeiată.

Pentru aceste considerante redactate de d-l I. N. Dărăscu

Tribunalul, apreciind și cererea de despăgubiri civile. În numele legii, admite în parte contestația, etc.

(ss). I. N. Dărăscu, I. Călinescu.

TIBUNALUL JUDEȚULUI MEHEDINȚI, SECȚIA I

Audiența de la 9 Octombrie 1895

Președenția d-lui ȘTEFAN FRUMUȘEANU, Membru

Sentința comercială No. 26

Hr Marinescu și I. Gh. Chandoché contra Ministerului Domeniilor

Stat. — Dacă statul, persoană morală, poate avea raporturi private cu particularii cari să fie regulate după principiile dreptului comun.

Prepuși. — Comitent. — Ce însemnează prepuși de care comitentul este responsabil.

Stat. — Târgul de rimători de la Severin. — Dacă statul, proprietar al târgului de rimători de la Severin, este un adevărat comitent, și ca atare răspunzător de faptele prepușilor săi de la acel târg.

1) Statul, persoană morală, de și are în vedere interese generale, și ca atare nu este supus responsabilității civile, totuși actele făcute de stat, poate crea raporturi private între stat și particulari, raporturi ce nu poate fi regulate de cât de principiile dreptului comun.

2) Prin prepuși de cari comitentul este răspunzător în sensul art. 1000 din codul civil, se înțelege acele persoane cărora comitentul are dreptul de a le da ordine și instrucțiuni de modul cum au să-și împlinească funcțiunea lor.

Ast-fel, în cea ce privește târgul de rimători de la Severin care este al statului, acesta, statul, având funcționari însărcinați cu conducerea aceluia târg, urmează să fie considerat ordinar și ca atare supus responsabilității civile stabilită de art. 1000 din codul civil.

De aci urmează că statul este responsabil bănește când direcțiunea târgului de rimători din Severin, prin neglijență, lasă să se introducă în ocoalele târgului porci bolnavi, din care cauză se bolnăvesc și mor și alți porci aduși în ocoale.

S'au ascultat : d-l avocat C. T. Georgescu din partea reclamanților Hr. Marinescu și I. Gh. Candoché în susținerea reclamațiunii, precum și d-l avocat public din partea Ministerului Domeniilor, în combateri.

Tribunalul deliberând,

În urma deliberațiunilor ținute și după examinarea tuturilor actelor cauzei au pronunțat următoarea sentință care s'a redactat de d-l judecător Frumușeanu Ștefan :

Având în vedere acțiunea intentată de Hristaché Marinescu cu petițiunea reg. la No. 3160, din 14 Februarie 1895 și intervențiunea făcută de I. Gh. Candoché cu petițiunea reg. la No. 2163 din 21 Februarie 1895 contra Ministeriului agriculturii, comerțului, industriei și domeniilor statului care tinde să se oblige acesta la plata sumei de 50.000 lei redusă prin concluziunile puse în audiența de la 5 Decembrie a. c., la suma de 31836 lei drept daune plus cheltueli de judecată ;

Având în vedere că, în sprijinul acestei acțiuni de față reclamanții susțin că direcțiunea ocoalelor târgului de rimători din Severin dependente de acel Minister a permis în zilele de 7 și 9 Decembrie 1894 prin călcarea dispozițiunilor regulamentului aceluia târg să se introducă nisce rămători ai lui Volico atinși de o maladie epizotică ;

Că din neglijența direcțiunii maladia s'a propagat la toți rimătorii din ocoale. Că în fine din acest fapt reclamanții au suferit o pagubă de 31836 lei care reprezintă valoarea a 42 rămători morți diferența de porci

din vânzarea forțată a 310 rămători tăiați în ocoale și beneficiul ce l'ar fi avut prin neivirea maladiei;

Având în vedere că Ministerul reprezentat prin avocatul statului din acest district se opune acestei cereri pe motiv că: 1) Statul ca persoană morală în drept nu poate fi asimilat celorlalți comitenți ordinari și dar nu este ținut a răspunde de daunele pricinuite de prepușii săi;

2) Că chiar dacă în drept ar trebui să răspundă, totuși în fapt pagubele ce reclamanții pretinde că au încercat și au fost pricinuite din faptul agenților săi și 3) în fine că chiar de ar fi ținut să răspundă și agenții săi ar fi în vină, totuși suma de 31836 lei este prea mare în raport cu daunele încercate de numiții reclamanți și cere a fi redusă la suma de 5248 lei care represintă valoarea celor 42 rămători în zisele ocoale;

Considerând în drept că deci statul persoana morală are în vedere interesele generale, și ca atare, ne-supus responsabilității civile, totuși nu este mai puțin adevărat că după natura actului pe care îl face, în speță un fapt comercial, să crează între stat și particulari raporturi private care nu pot fi reglementate de cât de principiile dreptului comun;

Considerând că din prepușii de care comitentul este responsabil în sensul art. 1000 cod. civil, jurisprudența înțelege acele persoane cărora comitentul are dreptul de a le da ordine și instrucțiuni de modul cum au să-și îndeplinească funcțiunea. Că în felul cum este organizată direcțiunea târgului de rimători, urmează ca statul să fie considerat ca un comitent ordinar și ca atare supus responsabilității civile stabilită de art. 1000 cod. civil;

Având în vedere că pentru a se putea pronunța în plină cunoștință de cauză asupra acestei acțiuni, în mod preparator și probator, prin jurnalul No. 2189 din 29 Aprilie 1895, a ordonat o cercetare locală cu martori și experți pentru a constata dacă: a) există ori nu culpă din partea direcțiunii târgului de rimători; b) Dacă din această culpă a rezultat vre-o pagubă pentru reclamanți, și în fine c) care ar fi quantumul acelei pagube;

Considerând în fapt că din arătările martorilor audiați la fața locului în ziua de 27 Mai 1895 de către d. membru supleant al trib. delegat cu cercetarea, și din actul depus de experți se constată că între 7 și 9 Decembrie 1894, au sosit cu calea ferată în ocoalele târgului de rimători din Severin două transpoarte de porci al lui Petre Volca, că în primul transport s'a găsit în vagon un porc mort, și în al doilea transport s'a găsit în vagon doi porci morți, că direcțiunea ocoalelor târgului de rimători, fără să se preocupe de cauzele morții acestor trei rimători, a permis intrarea în ocoale acelor-alți rimători, care apoi a început să moară câte 10 sau 20 zilnic, și direcțiunea ca mijloc de izolare și împedicare a propagării boalei îi mută din sălași în sălași, cea ce a făcut ca boala să se întindă și la cei-alți porci ai reclamanților aflați în ocoale.

Că din actul experților Gh. A. Persu, medic veterinar și profesor, I. E. Ioanidi și Gh. Rotezom proprietar, se constată de asemenea că din cauza maladiei de care s'a vorbit mai sus se constată că d-nul profesor Gh. A. Persu sub numirea de «Rouget Pneumanterită» contagioasă reclamanților le-a murit prin urmare cei 42 porci pe cari experții îi valorează la suma de 5248 lei ca taxă în ocoale și vinderea cu prețuri silite

a 310 porci, se constată o pagubă pe 15500 lei și alta de 11088 din slăbirea provenită rimătorilor din cauza boalei sau în total suma de 31836 lei;

Considerând că în fața celor de mai sus espuse este bine constatat că neglijență din partea direcțiunii ocoalelor târgului de rimători din Severin a existat prin faptul că a permis intrarea în ocoale a porcilor bolnavi aduși de P. Volca, fără a fi examinați de medicul veterinar al târgului conform art. 22 și 24 din regulamentul pentru administrarea și exploatarea aceluși târg, fără a lua măsuri contra propagării boalei și la rimătorii sănătoși și care din această neglijență, pe care de alt-fel pârățul nu a putut-o combate prin martori ce a produs și ascultați la tribunal, se constată paguba rimătorilor pe care pagube tribunalul în aprecierile sale le fixează la suma de 13000 lei, că astfel fiind acțiunea și intervențiunea de față se găsește în parte fondată și ca atare urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive tribunalul hotărăște:

Admite în parte acțiunea reclamanților, Hr. Marinescu și I. Gh. Candache și obligă, pe Ministrul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor statului să le plătească suma de lei trei-spre-zece mii drept daune și lei șase sute cheltueli de judecată în care intră și plata experților.

(ss). St. Frumușianu, Al. Cămeniță.

INSERȚIUNI

Domnule Director,

Cu surprindere văd că de 3—4 zile, pe imprimătele ce apar în tipografia din str. Covaci, figurează numele meu alături de al d-lui Wiegand, adică se pune ca firmă. Tipografia Wiegand & Savoiu.

Pentru a nu se induce în eroare clientela și cunoștințele mele personale în să se știe că încă de la finele lunii Noiembrie 1894 numai am nimic de comun cu Tipografia din str. Covaci, și ca numai prin usurpare de drepturi, d-nu Maior G. I. Angheliky, reprezentantul numitei tipografii, usează de numele meu spre a-mi induce în eroare clientela.

În încă să se știe că de la Ianuarie trecut, data înființării tipografiei Codreanu & Savoiu în care colaborez, tipografia din Covaci nu a mai avut nimic cu mine și eu nimic cu d-nsa.

Primiți Ve rog Domnule Director asigurarea distinsei mele considerațiuni.

C. C. SAVOIU.

Tipograf.

BIBLIOGRAFIE

A apărut No. 3 din importanta revistă „Sănătatea Copiilor” cu următorul sumar:

Rugeola. — Leagănul și legănatul. — Cum se administrează medicamentele la copii. — Scrofulele. — Să nu se sărute copii. — Degerăturile la copii. — Superstițiile și credințele false în creșterea copiilor. — Diverse. — Păsărica. — Medicină veselă. — Corespondență.

BIROUL DE ADVOCATURĂ

și

Agencia de Imprumuturi și Vânzări
INFORMATOUL

Regulamentul Casei Dămboviței, CASA CĂNUȚĂ

(Vis-à-vis de Palatul de Justiție)

SECTIA ISTORIE 9—5; Sărbătoarea 9—12

ACADEMIEI R. P. R.